

Magyar Képzőművészeti Egyetem
Doktori Iskola

Alkotói attitűd és interdiszciplinaritás a tervezőgrafikában

annak 21. századi fragmentálódása kontextusában

Doktori (DLA) értekezés

Tézismű („5 év”) szinopszis

Szlama Norbert
2025

Témavezetők:

Dr. Felsmann Tamás DLA
Dr. habil Július Gyula DLA

Tézisművem egy alternatív művészkönyv. Tíz, plakát formátumban nyomtatott képet és egy mozgóképes munkát foglal magába. A sorozat címe „5 év”, utalva ezzel a daganatos betegségek gondozási időszakára. Ez indokolja az 5 x 2-es darabszámot.

A tézisművemben elkészített alkotások három csoportra oszthatóak. Interdiszciplináris szemszögből a képzőművészet mellett az orvostudomány területével is kapcsolatot teremtek. Gyógyíthatatlan betegségek emberi, páciensi, laikus nézőpontjait mutatom be egy alternatív, installatív művészkönyv formájában. A képzőművészettel kialakított kapcsolat az autonóm attitűd felerősítésével és a funkció/hasznosság háttérbe szorításával valósul meg. Ez a megközelítés azt jelenti, hogy nem csupán formai inspirációt vagy stiláris eszközkészletet látok a képzőművészetben, hanem egy olyan gondolkodásmódot és kritikai attitűdöt, amely segíthet új, releváns és mélyebb értelmezési szintek feltárásában a tervezőgrafikában. Az interdiszciplinaritás itt olyan módszertani és szemléletbeli kapcsolatként jelenik meg, amely lehetőséget ad a reflexív és önkritikus alkotói gyakorlat kialakítására.

Az orvostudománnyal kapcsolatban összetettebb a helyzet. A kutatásom kiterjedt a betegségekhez kapcsolódó tudományos részletekre, azonban a célt az volt, hogy ennek a páciens, beteg nézőpontjából látható értelmezhetetlenségére világítsak rá. Ezért a képalkotó vizsgálatok eredményeit vettem alapul, és az azokon látható adatok vizuális nyelvét használom a munkákban. A helyes orvosi értelmezés nem szempont, csupán azok a vizuális elemek (esetleg latin szavak), amiket ilyen helyzetekben az értelmezés képessége nélkül páciensként aggodalommal figyelünk.

Ezek a képek mellett megjelenik egy másik csoport is az alkotások között (pl. a Quo Vadis? című kép), ahol nem az orvostudománnyal, hanem a pszichológiával kapcsolódom. Ezekben az esetekben olyan lelki szituációkat vizsgállok, amelyek gyógyíthatatlannak ítélt betegségek kezelése során merülnek fel bennünk. Itt a vizuális nyelv más. Nagyobb a hangsúly a tipográfián keresztül közvetített üzeneten.

Tézisművemben pedig harmadik csoportként mozgóképet mutatok be, ahol már teljesen elhagyom a szövegesen vagy vizuális nyelven értelmezhető üzeneteket.

A „kórházba járás” monoton, repetitív és sokszor nyomasztó állapotára reflektálok, ahol egy idő után a nézőpontunk már egy teljesen kifordult, torzult világot tükröz.

Budapest, 2025. augusztus
Szlama Norbert